

บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษาความต้องการจำเป็นของหน่วยงานทางการศึกษาที่มีต่อบทบาทหน้าที่ของสำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 มีจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า เพื่อศึกษาบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงของสำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 ตามทฤษฎีของหน่วยงานทางการศึกษาแต่ละประเภท และเพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นที่มีต่อบทบาทหน้าที่ของสำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 ตามทฤษฎีของหน่วยงานทางการศึกษาแต่ละประเภท ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าได้แก่ หน่วยงานทางการศึกษาที่ปฏิบัติงาน และประสานงานกับสำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 ในเขตตรวจราชการที่ 17 และ 18 จำนวน 51 แห่ง กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย 1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 21 แห่ง 2) สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัด จำนวน 9 แห่ง 3) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัด จำนวน 9 แห่ง และ 4) สถาบันการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จำนวน 12 แห่ง ในเขตตรวจราชการที่ 17 และ 18 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 โดยมีผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหารหน่วยงาน จำนวน 51 คน และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน และประสานงานกับสำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 จำนวน 102 คน รวมทั้งสิ้น 153 คน โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นแบบสอบถาม 3 ตอน โดยตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ แบบ 2 คำตอบ (Two answers) และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรม SPSS for Windows โดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และประเมินความต้องการจำเป็น ด้วยเทคนิควิธีการวิเคราะห์แบบเมทริกซ์ (Matrix Analysis) แล้วนำมาเขียนเป็นกราฟ

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาความต้องการจำเป็นของหน่วยงานทางการศึกษาที่มีต่อบทบาทหน้าที่ของสำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 สรุปผลการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. ผลการศึกษบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงของสำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 ตามทฤษฎีของหน่วยงานทางการศึกษาแต่ละประเภท

1.1 บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงของสำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 ตามทฤษฎีของหน่วยงานทางการศึกษาโดยภาพรวม สรุปได้ว่า

ระดับบทบาทที่คาดหวังในภาพรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ มีระดับบทบาทที่คาดหวังสูงสุด สำหรับข้อที่มีระดับบทบาทที่คาดหวังสูงสุดคือ การดำเนินงานโครงการพระราชดำริที่เป็นภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ ส่วนด้านการวิเคราะห์ วิจัย มีระดับบทบาทที่คาดหวังต่ำสุดเมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ และข้อที่มีระดับบทบาทที่คาดหวังต่ำสุดคือ การศึกษา วิเคราะห์ภาวะวิกฤติทางด้านสังคมที่มีผลกระทบต่อการศึกษา

ระดับบทบาทที่ปฏิบัติจริงในภาพรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยด้านการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ มีระดับบทบาทที่ปฏิบัติจริงสูงสุด สำหรับข้อที่มีระดับบทบาทที่ปฏิบัติจริงสูงสุดมี 2 ข้อคือ การดำเนินงานส่งเสริมโรงเรียนพระราชทาน และการจัดทำข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา ส่วนด้านการวิเคราะห์ วิจัย มีระดับบทบาทที่ปฏิบัติจริงต่ำสุดเมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ และข้อที่มีระดับบทบาทที่ปฏิบัติจริงต่ำสุดคือ การศึกษา วิเคราะห์ความสำเร็จของบุคลากรดีเด่นนำมาสร้างเป็นองค์ความรู้

1.2 บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงของสำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 ตามทฤษฎีของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สรุปได้ว่า

ระดับบทบาทที่คาดหวังในภาพรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ มีระดับบทบาทที่คาดหวังสูงสุด สำหรับข้อที่มีระดับบทบาทที่คาดหวังสูงสุดคือ การดำเนินงานส่งเสริมโรงเรียนพระราชทาน ส่วนด้านการวิเคราะห์ วิจัย มีระดับบทบาทที่คาดหวังต่ำสุดเมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ และข้อที่มีระดับบทบาทที่คาดหวังต่ำสุดคือ การวิเคราะห์วิจัยการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ

ระดับบทบาทที่ปฏิบัติจริงในภาพรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยด้านการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการมีระดับบทบาทที่ปฏิบัติจริงสูงสุด สำหรับข้อที่มีระดับบทบาทที่ปฏิบัติจริงสูงสุดคือ การดำเนินงานส่งเสริมโรงเรียนพระราชทาน ส่วนด้านการวิเคราะห์ วิจัย มีระดับบทบาทที่ปฏิบัติจริงต่ำสุดเมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ และข้อที่มีระดับบทบาทที่ปฏิบัติจริงต่ำสุดมี 2 ข้อคือ การศึกษา วิเคราะห์ความสำเร็จของหน่วยงาน/สถานศึกษาดีเด่นนำมาสร้างเป็นองค์ความรู้ และการศึกษา วิเคราะห์ความสำเร็จของบุคลากรดีเด่นนำมาสร้างเป็นองค์ความรู้

1.3 บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงของสำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 ตามทฤษฎีของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด สุราษฎร์ธานี

ระดับบทบาทที่คาดหวังในภาพรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการขับเคลื่อน เชื่อมโยงนโยบาย และยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติ มีระดับบทบาทที่คาดหวังสูงสุด สำหรับข้อที่มีระดับบทบาทที่คาดหวังสูงสุดคือ การส่งเสริม สนับสนุนการสร้างโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ส่วนด้านการวิเคราะห์ วิจัย มีระดับบทบาทที่คาดหวังต่ำสุดเมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ และข้อที่มีระดับบทบาทที่คาดหวังต่ำสุดมี 2 ข้อคือ การวิเคราะห์ วิจัยการดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และการวิเคราะห์ วิจัยการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ

ระดับบทบาทที่ปฏิบัติจริงในภาพรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านการขับเคลื่อน เชื่อมโยงนโยบาย และยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติ และด้านการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ มีระดับบทบาทที่ปฏิบัติจริงสูงสุดเท่ากัน สำหรับข้อที่มีระดับบทบาทที่ปฏิบัติจริงสูงสุดของด้านการขับเคลื่อน เชื่อมโยงนโยบายและยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติคือ การกำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับกลุ่มจังหวัด และข้อที่มีระดับบทบาทที่ปฏิบัติจริงสูงสุดของด้านการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการคือ การส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ส่วนด้านการวิเคราะห์ วิจัย มีระดับบทบาทที่ปฏิบัติจริงต่ำสุดเมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ ข้อที่มีระดับบทบาทที่ปฏิบัติจริงต่ำสุด คือ การวิเคราะห์ วิจัยการดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ

1.4 บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงของสำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 ตามทฤษฎีของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัด สุราษฎร์ธานี

ระดับบทบาทที่คาดหวังในภาพรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยด้านการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการมีระดับบทบาทที่คาดหวังสูงสุด สำหรับข้อที่มีระดับบทบาทที่คาดหวังสูงสุดคือ การดำเนินงานโครงการพระราชดำริที่เป็นภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ ส่วนด้านการวิเคราะห์ วิจัย มีระดับบทบาทที่คาดหวังต่ำสุดเมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ และข้อที่มีระดับบทบาทที่คาดหวังต่ำสุด มี 2 ข้อคือ การศึกษา วิเคราะห์ภาวะวิกฤติทางด้านสังคมที่มีผลกระทบต่อการศึกษา และการศึกษา วิเคราะห์ความสำเร็จของบุคลากรดีเด่นนำมาสร้างเป็นองค์ความรู้

ระดับบทบาทที่ปฏิบัติจริงในภาพรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยด้านการเป็นเครือข่ายตามพันธกิจของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มีระดับบทบาทที่ปฏิบัติจริงสูงสุด สำหรับข้อที่มีระดับบทบาทที่ปฏิบัติจริงสูงสุดคือ การดำเนินงานส่งเสริม สนับสนุน เครือข่ายในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ส่วนด้านการวิเคราะห์ วิจัยมีระดับบทบาทที่ปฏิบัติจริงต่ำสุดเมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ และข้อที่มีระดับบทบาทที่ปฏิบัติจริงต่ำสุดคือ การศึกษา วิเคราะห์ความสำเร็จของบุคลากร ดีเด่นนำมาสร้างเป็นองค์ความรู้

1.5 บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงของสำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 ตามทฤษฎีของสถาบันการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สรุปได้ว่า

ระดับบทบาทที่คาดหวังในภาพรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ มีระดับบทบาทที่คาดหวังสูงสุด สำหรับข้อที่มีระดับบทบาทที่คาดหวังสูงสุดคือ การดำเนินงานโครงการพระราชดำริที่เป็นภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ ส่วนด้านการวิเคราะห์ วิจัย และด้านการเป็นเครือข่ายตามพันธกิจของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มีระดับบทบาทที่คาดหวังต่ำสุดเท่ากัน สำหรับข้อที่มีระดับบทบาทที่คาดหวังต่ำสุดของด้านการวิเคราะห์ วิจัย คือ การศึกษา วิเคราะห์ภาวะวิกฤติทางด้านสังคมที่มีผลกระทบต่อการศึกษา และข้อที่มีระดับบทบาทที่คาดหวังต่ำสุดของด้านการเป็นเครือข่ายตามพันธกิจของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการคือ การสนับสนุนการปฏิบัติงานทางวิชาการแก่หน่วยงานทางการศึกษา

ระดับบทบาทที่ปฏิบัติจริงในภาพรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านการขับเคลื่อน เชื่อมโยงนโยบายและยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติ มีระดับบทบาทที่ปฏิบัติจริงสูงสุด สำหรับข้อที่มีระดับบทบาทที่ปฏิบัติจริงสูงสุดคือ การดำเนินการจัดประชุมคณะกรรมการบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการศึกษากลุ่มจังหวัด ส่วนด้านการวิเคราะห์ วิจัย มีระดับบทบาทที่ปฏิบัติจริงต่ำสุดเมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ และข้อที่มีระดับบทบาทที่ปฏิบัติจริงต่ำสุดคือ การศึกษา วิเคราะห์ภาวะวิกฤติทางด้านสังคมที่มีผลกระทบต่อการศึกษา

2. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นที่มีต่อบทบาทหน้าที่ของสำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 ตามทฤษฎีของหน่วยงานทางการศึกษาแต่ละประเภท

2.1 ความต้องการจำเป็นที่มีต่อบทบาทหน้าที่ของสำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 ของหน่วยงานทางการศึกษาโดยภาพรวม สรุปได้ว่า

ความต้องการจำเป็นโดยภาพรวมของหน่วยงานทางการศึกษา สรุปว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดจะอยู่ในพื้นที่ที่มีความต้องการจำเป็นต่ำคือ ด้านการวิเคราะห์ วิจัย สำหรับข้อที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ การศึกษา วิเคราะห์ วิจัยยุทธศาสตร์การจัดการศึกษากลุ่มจังหวัด อยู่ในพื้นที่ระหว่างพื้นที่ที่มีความต้องการจำเป็นสูงและพื้นที่ที่มีความต้องการจำเป็นต่ำ ส่วนด้านการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ อยู่ในพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จดี และข้อที่ไม่มีความต้องการจำเป็นคือ การจัดทำข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา อยู่ในพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จเกินเกณฑ์

2.2 ความต้องการจำเป็นที่มีต่อบทบาทหน้าที่ของสำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 ตามทรวงคณะของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สรุปได้ว่า

ความต้องการจำเป็นในภาพรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สรุปว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดจะอยู่ในพื้นที่ที่มีความต้องการจำเป็นต่ำคือ ด้านการวิเคราะห์ วิจัย สำหรับข้อที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ การศึกษา วิเคราะห์ความสำเร็จของหน่วยงาน/สถานศึกษาดีเด่นนำมาสร้างเป็นองค์ความรู้ อยู่ในพื้นที่ที่มีความต้องการจำเป็นสูง ส่วนด้านการขับเคลื่อน เชื่อมโยงนโยบายและยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติ อยู่ในพื้นที่ระหว่างพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จดี และประสบความสำเร็จเกินเกณฑ์ และข้อที่มีความต้องการจำเป็นต่ำสุดคือ การประสานและเชื่อมโยง นโยบายระหว่างส่วนกลาง และหน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่สู่การปฏิบัติ อยู่ในพื้นที่ระหว่างพื้นที่ที่มีความต้องการจำเป็นสูงและพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จดี

2.3 ความต้องการจำเป็นที่มีต่อบทบาทหน้าที่ของสำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 ตามทรวงคณะของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด สรุปได้ว่า

ความต้องการจำเป็นในภาพรวมของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด สรุปว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดจะอยู่ในพื้นที่ที่มีความต้องการจำเป็นต่ำคือ ด้านการวิเคราะห์ วิจัย สำหรับข้อที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ การศึกษา วิเคราะห์ภาวะวิกฤติทางด้านสังคมที่มีผลกระทบต่อการศึกษาอยู่ในพื้นที่ที่มีความต้องการจำเป็นสูง ส่วนด้านการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ อยู่ในพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จเกินเกณฑ์ และข้อที่มีความต้องการจำเป็นต่ำสุดคือ การส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ อยู่ในพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จดี

2.4 ความต้องการจำเป็นที่มีต่อบทบาทหน้าที่ของสำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 ตามทฤษฎีของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัด สรุปได้ว่า ความต้องการจำเป็นในภาพรวมของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัด สรุปว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดจะอยู่ในพื้นที่ที่มีความต้องการจำเป็นสูงคือ ด้านการขับเคลื่อน เชื่อมโยงนโยบายและยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติ สำหรับข้อที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ การแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับติดตามแผนพัฒนาการศึกษา กลุ่มจังหวัด อยู่ในพื้นที่ที่มีความต้องการจำเป็นสูง ส่วนด้านการเป็นเครือข่ายตามพันธกิจของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ อยู่ในพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จเกินเกณฑ์ และข้อที่มีความต้องการจำเป็นต่ำสุดคือ การดำเนินงานลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน อยู่ในพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จเกินเกณฑ์

2.5 ความต้องการจำเป็นที่มีต่อบทบาทหน้าที่ของสำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 ตามทฤษฎีของสถาบันการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สรุปได้ว่า

ความต้องการจำเป็นในภาพรวมของสถาบันการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สรุปว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดจะอยู่ในพื้นที่ที่มีความต้องการจำเป็นต่ำคือ ด้านการวิเคราะห์ วิจัย สำหรับข้อที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ การศึกษาวิเคราะห์ความสำเร็จของบุคลากรดีเด่นนำมาสร้างเป็นองค์ความรู้ อยู่ในพื้นที่ที่มีความต้องการจำเป็นสูง ส่วนด้านการขับเคลื่อน เชื่อมโยงนโยบายและยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติ อยู่ในพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จเกินเกณฑ์ และข้อที่มีความต้องการจำเป็นต่ำสุดคือ การจัดทำแผนปฏิบัติการการศึกษาประจำปีของกลุ่มจังหวัด อยู่ในพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จเกินเกณฑ์

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาความต้องการจำเป็นของหน่วยงานทางการศึกษาที่มีต่อบทบาทหน้าที่ของสำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 มีประเด็นสำคัญที่ผู้ศึกษาค้นคว้าได้นำมาอภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. บทบาทที่คาดหวังของสำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 ตามทฤษฎีของหน่วยงานทางการศึกษาทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า แต่ละองค์กรหลักมีการทำงานที่เป็นอิสระต่อกันคือ ต่างฝ่ายต่างทำ ต่างรายงานตรงต่อผู้บังคับบัญชาของตัวเอง เมื่อมีการนำนโยบายและยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติแล้ว ยังมีบางส่วนที่ไม่สามารถทำให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของกระทรวงได้ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้มอบหมายให้สำนักบริหารยุทธศาสตร์และ

บูรณาการการศึกษาที่ 2 ทำหน้าที่รับผิดชอบในการขับเคลื่อน เชื่อมโยง นโยบายและยุทธศาสตร์ ไปสู่การปฏิบัติระดับกลุ่มจังหวัด เพื่อลดช่องว่างในการบริหาร การจัดการศึกษา และเปิดโอกาส ให้ทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละกลุ่ม จังหวัด

โดยด้านการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ มีระดับบทบาทที่คาดหวังสูงสุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า สำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษา ที่ 2 เป็นหน่วยงานสนับสนุนการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการในการติดตาม และประเมินผลการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ทั้งในส่วนกลาง เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา เพื่อให้การปฏิบัติราชการของหน่วยงานและสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการบรรลุเป้าหมาย ตามนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักบริหารยุทธศาสตร์และ บูรณาการการศึกษาที่ 6 (2552) ได้ศึกษาการรายงานผลการตรวจ ติดตามและประเมินผล การดำเนินงานตามนโยบายการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ เขตตรวจราชการ ที่ 4 และ 5 พบว่า การตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการในพื้นที่รับผิดชอบมี สำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาเป็นหน่วยงานในการสนับสนุน วางแผน และ ประสานการตรวจราชการกับหน่วยงาน สถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง และสรุปรายงานผลการตรวจ ราชการ ให้กระทรวงศึกษาธิการได้รับทราบ เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการตรวจราชการไปปรับปรุง พัฒนานโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และของรัฐบาลในส่วนที่เกี่ยวข้องให้เกิดประโยชน์ต่อการ พัฒนาคุณภาพการศึกษา

ส่วนข้อที่มีระดับบทบาทที่คาดหวังสูงสุดคือ การดำเนินงานโครงการพระราชดำริที่เป็น ภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินโครงการพระราชดำริ ในหลาย ๆ โครงการ เช่น การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา โดยมอบหมาย ให้สำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 ซึ่งเป็นหน่วยงานสังกัดสำนักงานปลัด กระทรวงศึกษาธิการ มีความเป็นกลางในการประเมิน เพราะไม่สังกัดกับหน่วยงานที่เข้ารับการประเมิน ทำหน้าที่ติดตามประเมินผลโครงการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา และ รวบรวมสถานศึกษาที่ผ่านเกณฑ์การประเมินของกระทรวงศึกษาธิการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงที่มีการจัดกิจกรรมดีเด่น สามารถเป็นแบบอย่างในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงสู่การปฏิบัติในชีวิตประจำวัน เพื่อรายงานกระทรวงศึกษาธิการ สอดคล้องกับกระทรวง ศึกษาธิการ (2550) ได้ศึกษาผลการดำเนินงานขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ปีงบประมาณ 2550 พบว่า จำนวนสถานศึกษาที่เข้ารับการประเมินการขับเคลื่อนตามหลักปรัชญา

ของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาทั้งหมด จำนวน 385 แห่ง ผ่านการประเมินเบื้องต้นที่ระดับคะแนนเฉลี่ยรวมไม่น้อยกว่าร้อยละ 3.50 จำนวน 196 แห่ง และคัดเลือกเป็นสถานศึกษาที่ผ่านเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาแบบอย่างในการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 135 แห่ง

เมื่อพิจารณาตามประเภทของหน่วยงานทางการศึกษาจะเห็นได้ว่า ทุกประเภทมีระดับบทบาทที่คาดหวังอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การทำงานของแต่ละหน่วยงานยังไม่มีหน่วยงานกลางที่เข้ามาดูแลและรับผิดชอบการจัดทำ ประสาน เชื่อมโยง การนำนโยบาย และยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติให้กับหน่วยงานทางการศึกษาในระดับกลุ่มจังหวัด การบูรณาการแผนยุทธศาสตร์การศึกษาเพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาไม่ตรงกับความต้องการในแต่ละพื้นที่กลุ่มจังหวัด หน่วยงานทางการศึกษาทุกประเภทจึงมีความคาดหวังให้สำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 ทำหน้าที่ในการประสาน เชื่อมโยงหน่วยงานทางการศึกษาเพื่อขับเคลื่อนนโยบาย และยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติในระดับกลุ่มจังหวัด

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ ส่วนใหญ่มีระดับบทบาทที่คาดหวังสูงสุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและกำกับดูแลการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดนโยบายการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ 2552 เพื่อให้ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานสนับสนุนการตรวจราชการมีกรอบและแนวทางในการตรวจติดตามและประเมินผลการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ทั้งในส่วนกลาง เขตพื้นที่ การศึกษา และสถานศึกษา รวมทั้งประสานการตรวจราชการ เพื่อใช้เป็นมาตรการสำคัญในการตรวจติดตามนโยบายของกระทรวง ศึกษาธิการ เพื่อให้การปฏิบัติราชการของหน่วยงานและสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการบรรลุเป้าหมายของกระทรวงอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับสุนีย์ บุญทิม และถนอมรัตน์ บุญญานิตย์ (2548) ได้ศึกษาการติดตามผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของกระทรวงศึกษาธิการ เขตตรวจราชการที่ 5 กล่าวว่า สำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 3 เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่หลักในการสนับสนุนการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ และดำเนินงานติดตาม ประเมินผลตามนโยบาย และแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการในเขตตรวจราชการ เพื่อให้ทราบผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ที่กำหนด

ยกเว้นสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด มีระดับบทบาทที่คาดหวังสูงสุดคือ ด้านการขับเคลื่อน เชื่อมโยงนโยบายและยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การขับเคลื่อน เชื่อมโยงนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการไปสู่การปฏิบัติในระดับกลุ่มจังหวัด เป็นหน้าที่หลักของสำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 ที่จะต้องจัดทำประสาน และบูรณาการแผนยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดให้เกิดการเสริมพลัง และใช้ทรัพยากรร่วมกัน แต่เนื่องจากความไม่ชัดเจนของโครงสร้างสำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 และไม่มีกฎหมายรองรับอำนาจหน้าที่ จึงอยู่ในช่วงของการจัดทำแผนการดำเนินงาน การขับเคลื่อน เชื่อมโยงนโยบายและยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการในระดับกลุ่มจังหวัดจึงยังไม่บูรณาการอย่างเป็นระบบสอดคล้องกับสมบูรณ พุฒิเมวงศ์ (2552) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการของสำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 1-12 และกรุงเทพมหานคร พบว่า การมีสถานะขององค์กรเป็นเพียงหน่วยงานภายในมีฐานะเทียบเท่าสำนัก ในสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ทำให้เกิดปัญหาความไม่คล่องตัวในการปฏิบัติงานในฐานะผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบกับปัจจุบันได้มีการตราพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดด้วย ดังนั้นหากมีการปรับสถานะขององค์กรตามกฎหมายกระทรวงดังกล่าว ก็จะทำให้เป็นองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายซึ่งจะทำให้การปฏิบัติงานและการบริหารจัดการขององค์กรมีความคล่องตัวยิ่งขึ้น

ส่วนข้อที่มีระดับบทบาทที่คาดหวังสูงกว่าข้ออื่น ๆ นั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนการสร้างโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งนี้เป็นเพราะว่า กระทรวงศึกษาธิการโดยความร่วมมือของทุกหน่วยงานในสังกัดได้จัดทำแผนปฏิบัติการ 4 ปี พ.ศ. 2552-2555 กระทรวงศึกษาธิการขึ้น เพื่อให้เป็นกรอบทิศทางและเป็นกลไกในการผลักดันขับเคลื่อนการดำเนินงานในบทบาทและภารกิจในความรับผิดชอบของกระทรวงศึกษาธิการให้บรรลุเป้าหมายของแผนบริหารราชการแผ่นดิน รวมทั้งใช้ในการกำกับ ติดตามผลการดำเนินงานของกระทรวงในช่วงระยะเวลา 4 ปี ซึ่งมีประเด็นยุทธศาสตร์ข้อแรกคือ การสร้างโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

สำหรับด้านที่มีระดับบทบาทที่คาดหวังต่ำสุดในหน่วยงานทางการศึกษาทุกประเภทคือ ด้านการวิเคราะห์ วิจัย ทั้งนี้เป็นเพราะว่า บทบาทด้านการวิเคราะห์ วิจัยนั้น เป็นบทบาทหน้าที่ของสำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 ที่เคยปฏิบัติมาตั้งแต่ที่มีสถานะ

เป็นสำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 7 โดยตั้งเป็นกลุ่มงานวิจัยและพัฒนา ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้มอบหมายให้ทำหน้าที่จัดสรรทุนวิจัยในระดับพื้นที่ หน่วยงานทางการศึกษาต่าง ๆ จะขอทุนวิจัยจากสำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 7 เมื่อมีการปรับเปลี่ยนภารกิจใหม่งานด้านการวิเคราะห์ วิจัยเป็นหน้าที่ของทุกกลุ่มงานที่จะต้องดำเนินการไม่มีกลุ่มงานวิจัยโดยตรง จึงทำให้หน่วยงานทางการศึกษาต่าง ๆ ไม่ได้คาดหวังในเรื่องนี้มากนัก

2. บทบาทที่ปฏิบัติจริงของสำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 ตามทฤษฎีของหน่วยงานทางการศึกษาทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของสำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 หน่วยงานทางการศึกษายังไม่ทราบบทบาทหน้าที่ใหม่ของสำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 ทำให้การดำเนินงานตามภารกิจไม่สอดคล้องกันเท่าที่ควร

โดยด้านการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ มีระดับบทบาทที่ปฏิบัติจริงสูงสุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า สำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 เป็นหน่วยงานในการสนับสนุนการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ และดำเนินการติดตามประเมินผลตามนโยบายและแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการในหน่วยงานทางการศึกษา ในเขตตรวจราชการที่รับผิดชอบ เพื่อเป็นข้อมูลสำคัญในการพัฒนา ปรับปรุง ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้ผู้ศึกษาค้นคว้าคิดว่า การตรวจราชการสามารถเป็นกลไกหรือเครื่องมือสำหรับการกำกับ ดูแล และส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปอย่างถูกต้อง เป็นธรรม บรรลุวัตถุประสงค์ และยังสามารถให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้บริหารสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจ หรือการแก้ปัญหาแทนการใช้ประสบการณ์ตรง หรือนำข้อมูลอื่นมาตัดสินใจในเชิงนโยบาย ตลอดจนการให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์ในการนำนโยบายและยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติ

สำหรับข้อที่มีระดับบทบาทที่ปฏิบัติจริงสูงสุดคือ การดำเนินงานส่งเสริมโรงเรียนพระราชทาน ทั้งนี้เป็นเพราะว่า สำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 เป็นหน่วยงานที่มีความเป็นกลางไม่สังกัดกับหน่วยงานในระดับพื้นที่ใด และบทบาทในการดำเนินงานส่งเสริมโรงเรียนพระราชทานนั้นเป็นบทบาทที่สำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 เคยปฏิบัติมาตั้งแต่อดีตที่มีสถานะเป็นสำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 2 พิษณุโลก ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานหลักในการประเมินโรงเรียนรางวัลพระราชทาน โดยมีผู้แทนของหน่วยงานทุกประเภทเป็นคณะกรรมการประเมิน และปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการ ได้มอบหมายให้สำนัก

บริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 ดำเนินการติดตามการดำรงรักษาสภาพสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทานก่อนปีการศึกษา 2548 ในพื้นที่จังหวัดที่รับผิดชอบ เพื่อทราบสภาพโดยทั่วไป ตลอดจนการรักษามาตรฐานคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทานไปแล้วว่ายังรักษามาตรฐานเดิมอยู่หรือไม่ ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 ถือเป็นปีแรกในการติดตามการดำรงสภาพสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทาน

เมื่อพิจารณาตามประเภทของหน่วยงานทางการศึกษาจะเห็นว่า ส่วนใหญ่มีระดับบทบาทที่ปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะว่า หน่วยงานทุกประเภทจะมีการดำเนินงานตามแห่งในองค์กรหลักของตนเองอยู่แล้ว และบางภารกิจไม่ได้มอบหมายให้สำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 เป็นผู้ดำเนินงานโดยตรงทำให้ไม่สามารถทำงานได้เต็มตามศักยภาพของหน่วยงาน ซึ่งสอดคล้องกับสำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 6 (2552) ได้ศึกษาสภาพการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ ภาระงาน ตามโครงสร้างสำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 1 – 12 และกรุงเทพมหานคร พบว่า การปรับเปลี่ยนภารกิจจากสำนักผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นสำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษามีภารกิจที่รับใหม่ แต่สำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษา ยังมีการปฏิบัติงานแบบเดิม ๆ มิได้มีการมอบหมายงานให้ปฏิบัติตามภารกิจใหม่อย่างแท้จริง ตลอดจนมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างอำนาจหน้าที่ และภารกิจบ่อยเกินไป ทั้งยังไม่มีกฎหมายรองรับการปฏิบัติงานให้ดำเนินการได้ ทำให้บุคลากรขาดความชัดเจนในการปฏิบัติงาน เกิดความไม่คล่องตัว

สำหรับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัด มีระดับบทบาทที่ปฏิบัติจริงอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า สำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 ได้ดำเนินการติดตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และสนับสนุนการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการในการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษา ทำให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามประเด็นยุทธศาสตร์ การสร้างโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ของกระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการโดยต่อเนื่อง เช่น การประชาสัมพันธ์การเรียนต่อ แนะแนวในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาและในชุมชน ปลุกฝังให้นักเรียนเรียนรู้และสนใจในอาชีพจากการที่ทางสถาบันการศึกษาของอาชีวศึกษาจัดครูไปสอนหลักสูตรระยะสั้นในวิชาการงานพื้นฐานและอาชีพให้แก่นักเรียน เป็นต้น

ส่วนสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด และสถาบันการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา มีระดับบทบาทที่ปฏิบัติจริงสูงสุด คือ ด้านการขับเคลื่อน เชื่อมโยงนโยบาย และยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติ ทั้งนี้

เป็นเพราะว่า สำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 มีบทบาทหน้าที่ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ คือเป็นหน่วยขับเคลื่อน เชื่อมโยงและบูรณาการนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงไปสู่การปฏิบัติในระดับกลุ่มจังหวัด และมีคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดและประสานการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดจากหน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายของกระทรวงศึกษาธิการ

ส่วนด้านที่มีระดับบทบาทที่ปฏิบัติจริงต่ำสุดในหน่วยงานทางการศึกษาทุกประเภท คือ ด้านการวิเคราะห์ วิจัย ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ในการดำเนินงานด้านการวิเคราะห์ วิจัยของสำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 ตั้งแต่มีสถานะเป็นสำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 2 จนถึงปัจจุบันจะเน้นในเรื่องของการตรวจราชการ การติดตามผลการดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ บทบาทด้านการวิเคราะห์ วิจัยจะแทรกอยู่ทุกกลุ่มงาน ไม่มีกลุ่มงานที่รับผิดชอบหลักในด้านนี้จึงทำให้การวิเคราะห์ วิจัยเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ ยังไม่ครอบคลุมตามความต้องการของหน่วยงานทางการศึกษาเท่าที่ควร และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์สู่สาธารณชนก็น้อย

3. ความต้องการจำเป็นของหน่วยงานทางการศึกษาที่มีต่อบทบาทหน้าที่ของสำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 ตามทฤษฎีของหน่วยงานทางการศึกษา โดยภาพรวมด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดจะอยู่ในพื้นที่ที่มีความต้องการจำเป็นต่ำคือ ด้านการวิเคราะห์ วิจัย ทั้งนี้เป็นเพราะว่า หน่วยงานทางการศึกษาแต่ละประเภทจะวิเคราะห์ วิจัยในเรื่องที่มีผลต่อหน่วยงานของตนเองโดยตรง ต่างฝ่ายต่างวิจัย ซึ่งงานวิจัยที่เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ในระดับกลุ่มจังหวัด มีน้อยหน่วยงานทางการศึกษาจึงมองว่าสำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 น่าจะเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้านนี้ในระดับกลุ่มจังหวัด

ส่วนข้อที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดจะอยู่ในพื้นที่ระหว่างพื้นที่ที่มีความต้องการจำเป็นสูงและพื้นที่ที่มีความต้องการจำเป็นต่ำคือ การศึกษา วิเคราะห์ วิจัยยุทธศาสตร์การจัดการศึกษากลุ่มจังหวัด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การวิจัยยุทธศาสตร์การจัดการศึกษากลุ่มจังหวัดเป็นเรื่องที่ใหม่ และยังไม่มียุทธศาสตร์ที่เชื่อถือได้ หรือมีไม่เพียงพอกับความต้องการ ซึ่งหน่วยงานทางการศึกษามีระดับบทบาทที่คาดหวังและระดับบทบาทที่ปฏิบัติจริงต่อสำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 ในด้านนี้ไม่แตกต่างกันมากนัก มีแนวโน้มไปในทิศทางเดียวกัน แต่หากมีนโยบายหรือปัจจัยอื่น ๆ เปลี่ยนแปลงไปที่ส่งผลให้ระดับบทบาทที่คาดหวังเพิ่มมากขึ้นก็จะกลายเป็นความต้องการจำเป็นสูงทันที สอดคล้องกับแนวคิดของสุวิมล ว่องวานิช (2531 อ้างอิงใน

อนุชา กอนพวง, 2539, หน้า 14) กล่าวว่าหากมีความแตกต่างกันระหว่างสถานภาพทั้งสองก็แสดงให้เห็นถึงสถานะที่ไม่น่าพอใจ อันเป็นจุดเริ่มต้นของการหาแนวทางแก้ไขปัญหาให้หมดไป

สำหรับด้านการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ อยู่ในพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จดี ทั้งนี้เป็นเพราะว่า สำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 มีบทบาทหน้าที่ในการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการตั้งแต่อดีตที่มีสถานะเป็นสำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 2 เรื่อยมาจนถึงปัจจุบันก็ยังปฏิบัติหน้าที่ในด้านนี้อยู่ จึงทำให้การปฏิบัติงานประสบความสำเร็จสอดคล้องกับสำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 6 (2552) ได้ศึกษาสภาพการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ ภาระงาน ตามโครงสร้างสำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 1-12 และกรุงเทพมหานคร พบว่า การติดตามประเมินผลเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะในการเพิ่มคุณภาพ และประสิทธิภาพการจัดการศึกษาตามนโยบายและยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ เป็นงานเดิม ๆ ซึ่งบุคลากรของสำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 1-12 และกรุงเทพมหานคร มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์งานนี้อยู่แล้ว

ข้อที่มีความต้องการจำเป็นต่ำสุดคือ การจัดทำข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา อยู่ในพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จเกินเกณฑ์ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า หน่วยงานทางการศึกษามีข้อมูลพื้นฐานของหน่วยงานเพียงพออยู่แล้ว และการค้นหาข้อมูลทางเว็บไซต์ มีความสะดวกมากขึ้นความต้องการจำเป็นในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาจึงมีน้อย

เมื่อพิจารณาตามประเภทของหน่วยงานทางการศึกษาจะเห็นว่า ส่วนใหญ่หน่วยงานทางการศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นด้านการวิเคราะห์ วิจัย แสดงให้เห็นว่า สำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 จะต้องส่งเสริม และสนับสนุนบทบาทด้านนี้ให้มากขึ้นเพื่อตรงตามความต้องการของหน่วยงานทางการศึกษา และข้อที่อยู่ในพื้นที่ระหว่างพื้นที่ที่มีความต้องการจำเป็นสูงและพื้นที่ที่มีความต้องการจำเป็นต่ำคือ การศึกษา วิเคราะห์ วิจัยยุทธศาสตร์การจัดการศึกษากลุ่มจังหวัด ทั้งนี้ หากการขับเคลื่อน นโยบายและยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดดำเนินตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งส่งผลให้หน่วยงานทางการศึกษามีระดับความคาดหวังสูงขึ้นก็จะกลายเป็นความต้องการจำเป็นสูงทันที แต่หากนโยบายเปลี่ยนแปลงไปที่ทำให้ความคาดหวังลดลง ความต้องการจำเป็นก็จะลดต่ำลงไปด้วย แต่ก็ยังมีความต้องการจำเป็นอยู่ สำหรับความต้องการจำเป็นด้านการขับเคลื่อน เชื่อมโยงนโยบายและยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติ ข้อที่อยู่ในพื้นที่ระหว่างพื้นที่ที่มีความต้องการจำเป็นสูงและพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จดีคือ การประสานและเชื่อมโยง นโยบายระหว่างส่วนกลาง และหน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่สู่การปฏิบัติ แสดงให้เห็นว่า

หากสำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 ปฏิบัติในข้อนี้น้อยกว่าที่ได้ปฏิบัติอยู่ จะทำให้หน่วยงานทางการศึกษามีความต้องการจำเป็นสูง แต่ถ้ามีการปฏิบัติงานในเรื่องนี้ให้มากขึ้นกว่าเดิมก็จะส่งผลให้หน่วยงานทางการศึกษาเห็นว่าสำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 ทำงานประสบความสำเร็จดี ส่วนด้านการเป็นเครือข่ายตามพันธกิจของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มีข้อที่อยู่ในพื้นที่ระหว่างพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จดีและพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จเกินเกณฑ์คือ การดำเนินงานลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน แสดงให้เห็นว่า ในการปฏิบัติงานเรื่องนี้หน่วยงานทางการศึกษามองว่าได้ปฏิบัติดีอยู่แล้ว ทั้งนี้หากความคาดหวังของหน่วยงานทางการศึกษาลดลงซึ่งอาจเกิดจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ หรือปัจจัยภายนอกอื่น ๆ ก็ส่งผลให้หน่วยงานทางการศึกษามองว่าสำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 ได้ปฏิบัติเกินความต้องการจำเป็น

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีความต้องการจำเป็นในภาพรวมด้านการขับเคลื่อน เชื่อมโยงนโยบายและยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติ ซึ่งอยู่ในพื้นที่ระหว่างพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จดีและประสบความสำเร็จเกินเกณฑ์ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1 ทำหน้าที่เป็นเลขานุการคณะทำงานบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาจังหวัด ซึ่งได้ประสานการดำเนินงานกับสำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 ตั้งแต่เริ่มเปลี่ยนโครงสร้างตามภารกิจใหม่ ซึ่งหากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีระดับบทบาทที่คาดหวังเพิ่มขึ้นก็จะทำให้การปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จดีแต่หากมีปัจจัยที่ส่งผลให้ระดับบทบาทที่คาดหวังลดลง ด้านการขับเคลื่อน เชื่อมโยงนโยบายและยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติก็จะมีปฏิบัติที่ประสบความสำเร็จเกินเกณฑ์ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในด้านนี้พบว่า ส่วนใหญ่จะอยู่ในพื้นที่ที่มีความต้องการจำเป็นสูงและพื้นที่ที่มีความต้องการจำเป็นต่ำ ทั้งนี้สำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 จะต้องพิจารณากิจกรรมที่ดำเนินการขับเคลื่อน เชื่อมโยงการดำเนินงานและปรับบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานให้ตรงตามความต้องการจำเป็นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้มากขึ้น สำหรับด้านการวิเคราะห์ วิจัย มีข้อที่อยู่ในพื้นที่ระหว่างพื้นที่ที่มีความต้องการจำเป็นสูงและความต้องการจำเป็นต่ำคือ การศึกษา วิเคราะห์ความสำเร็จของบุคคลดีเด่นนำมาสร้างเป็นองค์ความรู้ มีความต้องการจำเป็นในระดับที่ว่าหากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีความคาดหวังเพิ่มมากขึ้นก็จะกลายเป็นความต้องการจำเป็นสูงทันที แต่หากระดับบทบาทที่คาดหวังลดลงความต้องการจำเป็นก็จะน้อยลงไปด้วยแต่ก็ยังถือว่ามีความต้องการจำเป็นอยู่

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด มีความต้องการจำเป็นในด้านการขับเคลื่อน เชื่อมโยงนโยบายและยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติ และด้านการติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ อยู่ใน 2 พื้นที่เท่านั้นคือ มีรายชื่ออยู่ในพื้นที่ที่มีความต้องการจำเป็นต่ำ และพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จดีทับซ้อนกันอยู่ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การปฏิบัติงานของสำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 ตามทฤษฎีของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดถือว่า ไม่ได้มีความต้องการจำเป็นสูงที่ควรจะต้องปรับปรุงเร่งด่วน ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าสำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 จะมองข้ามหรือให้ความสำคัญน้อยลงไปได้ เพราะหากมีปัจจัยภายนอก หรือนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการเปลี่ยนแปลงไปความต้องการจำเป็นก็สามารถจะเปลี่ยนไปในพื้นที่อื่น ๆ ได้เสมอ

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดมีความต้องการจำเป็นในแต่ละด้านทั่วทั้ง 4 พื้นที่ และเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของการปฏิบัติงานก็มีรายชื่อกระจายอยู่ทั่วทั้ง 4 พื้นที่ และใกล้เคียงกับจุดตัดของค่าเฉลี่ยทั้ง 2 เส้น โดยเฉพาะด้านการขับเคลื่อน เชื่อมโยงนโยบาย และยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติ จะมีลักษณะรวมกันเป็นกลุ่มซ้อนกันอยู่ใกล้เคียงกับจุดตัดของค่าเฉลี่ยบทบาทที่คาดหวังกับบทบาทที่ปฏิบัติจริง แสดงให้เห็นว่าแต่ละข้อมีโอกาสที่จะเปลี่ยนไปอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงได้เสมอ หากมีปัจจัยอื่น ๆ มาส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานให้ระดับบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงเพิ่มมากขึ้น หรือลดน้อยลง

สถาบันการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา มีความต้องการจำเป็น ส่วนใหญ่ในด้านต่าง ๆ จะมีรายชื่ออยู่ในพื้นที่ทั้ง 4 พื้นที่และเกาะกลุ่มซ้อนกัน สำหรับด้านการติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ ไม่มีข้อใดเลยที่อยู่ในพื้นที่ที่มีความต้องการจำเป็นสูง แสดงให้เห็นว่าการปฏิบัติงานของสำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 ในทฤษฎีของสถาบันการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ยังไม่เป็นปัญหาในการดำเนินงานที่จะต้องแก้ไขเร่งด่วน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากระทรวงศึกษาธิการได้มีนโยบายในการดำเนินงานโดยมอบหมายให้ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ ตรวจติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของสถาบันการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่ชัดเจน โดยมีสำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 เป็นหน่วยสนับสนุนการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้

1. ผลจากการศึกษาค้นคว้าพบว่า หน่วยงานทางการศึกษามีความต้องการจำเป็นส่วนใหญ่คือ ด้านการวิเคราะห์ วิจัย และยังมีด้านการขับเคลื่อน เชื่อมโยงนโยบายและยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติ ดังนั้น สำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 ควรพิจารณาและทบทวนบทบาทหน้าที่ในการวิเคราะห์ วิจัย และประสานการขับเคลื่อน เชื่อมโยงนโยบายและยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของหน่วยงานทางการศึกษาแต่ละประเภท

2. สำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 ควรเน้นการปฏิบัติงานในบทบาทหน้าที่ของตนเอง ให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของหน่วยงานทางการศึกษาแต่ละประเภท ดังนี้

2.1 ในการปฏิบัติงานที่ตรงตามความต้องการจำเป็นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 ควรเน้นการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวิเคราะห์ วิจัย เพื่อศึกษา วิเคราะห์ความสำเร็จของหน่วยงาน/สถานศึกษาดีเด่นนำมาสร้างเป็นองค์ความรู้ และประสานการขับเคลื่อน เชื่อมโยงนโยบายและยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติ โดยส่งเสริม สนับสนุนเครือข่ายในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มากขึ้น

2.2 ในการปฏิบัติงานที่ตรงตามความต้องการจำเป็นของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด สำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 ควรเน้นการปฏิบัติงานเกี่ยวกับ การวิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาการเป็นเครือข่ายตามพันธกิจของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อสร้างเครือข่ายผู้ทรงคุณวุฒิ/เครือข่ายภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่วนการประสานและเชื่อมโยง นโยบายระหว่างส่วนกลาง และหน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่สู่ การปฏิบัติและการกำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับกลุ่มจังหวัดมีการปฏิบัติที่ดี อยู่แล้ว หากมีนโยบายที่ทำให้ระดับบทบาทที่คาดหวังของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลดลงก็จะกลายเป็นว่ามีการปฏิบัติมากเกินความต้องการจำเป็น

2.3 ในการปฏิบัติงานที่ตรงตามความต้องการจำเป็นของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัด สำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 ควรเน้นการปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการขับเคลื่อน เชื่อมโยงนโยบายและยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติ และ ส่งเสริมการวิเคราะห์ วิจัยความสำเร็จของบุคลากรดีเด่นนำมาสร้างเป็นองค์ความรู้ ส่วนการกำหนด ทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับกลุ่มจังหวัด และการจัดทำแผนปฏิบัติราชการการศึกษา ประจำปีของกลุ่มจังหวัด มีการปฏิบัติที่ดีอยู่แล้วหากมีนโยบายที่ทำให้ระดับบทบาทที่คาดหวังของ

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดลดลงก็จะกลายเป็นว่ามีการปฏิบัติมากเกินไป
ความต้องการจำเป็น

2.4 ในการปฏิบัติงานที่ตรงตามความต้องการจำเป็นของสถาบันการศึกษา สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 ควรเน้น
การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวิเคราะห์ วิจัย โดยเฉพาะการศึกษา วิเคราะห์ความสำเร็จของบุคลากร
ดีเด่นนำมาสร้างเป็นองค์ความรู้ และพัฒนาการเป็นเครือข่ายตามพันธกิจของสำนักงานปลัดกระทรวง
ศึกษาธิการ เพื่อขับเคลื่อนเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภายในกระทรวงศึกษาธิการ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

ผู้ศึกษาค้นคว้ามี่ข้อเสนอแนะในการวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทหน้าที่ของ
สำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 2 โดยควรดำเนินการวิจัยในเรื่องต่อไปนี้

1. ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานตามโครงสร้างสำนักบริหารยุทธศาสตร์
และบูรณาการการศึกษาที่ 2
2. ควรมีการศึกษาแนวทางขับเคลื่อน เชื่อมโยงนโยบายและยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ
ระดับกลุ่มจังหวัดแบบมีส่วนร่วม
3. ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมของหน่วยงานทางการศึกษาในการพัฒนาคุณภาพ
การศึกษาระดับกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 และ 2